

Lausunto Pohteen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämissuunnitelman luonnoksesta 2027–2030, syksy 2026

Vastaaja:

-

Vastaus:

16.09.2026, 16.15 - 16.09.2026, 16.48

1. Lausuntoa antavan rooli *

Organisaation puolesta, organisaation nimi:

Kaksin Pohjois-Pohjanmaa Oy

2. Lausuntoa antavan yhteystiedot *

Etunimi	Karmen
Sukunimi	Vanhainen
Sähköposti	toimistomarski@kaksinyhdessa.fi

3.

Kaksin Pohjois-Pohjanmaa Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto järjestämissuunnitelman luonnoksesta. Tarkastelemme suunnitelmaa yksityisen sosiaalipalveluntuottajan näkökulmasta, painottaen kotiin vietäviä palveluja, asiakkaiden arjessa selviytymistä ja palvelujen jatkuvuutta.

1. Tavoitteet ja toimenpiteet kotiin annettavissa palveluissa.

Kannatamme kotiin ja arkiympäristöön annettavien palvelujen vahvistamista. Lapsiperheiden kotipalvelun ja omaishoidon vapaan aikaisen hoidon tulee olla saatavilla riittävän varhain ja asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen perustuen. Pidämme myönteisenä yksityisten palveluntuottajien merkittävän roolin säilyttämistä lapsiperheiden kotipalvelussa. Esitämme, että palvelusetelit ja ostopalvelut säilyvät aidosti käytettävissä olevina järjestämistapoina koko hyvinvointialueella.

Omaishoidon vapaan aikainen hoito asiakkaan omassa kodissa tulee kirjata suunnitelmaan selkeästi yksikössä järjestettävän hoidon rinnalle. Palvelun tulee mahdollistaa vapaan pitäminen asiakkaan tarpeisiin sopivalla tavalla, tarvittaessa myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksujen uudistuksessa on varmistettava, ettei maksu estä avun vastaanottamista. Maksun alentamisen tai perimättä jättämisen käytäntöjen tulee olla selkeitä. Asiakasmaksumuutos ei saa johtaa toimivien palvelusuhteiden tarpeettomaan katkeamiseen tai palvelusetelivaihtoehdon kaventumiseen.

2. Tavoitteet ja toimenpiteet sosiaali- ja terveystalvelujen palveluissa

Kannatamme yhden yhteydenoton toimintamallia, palveluun pääsyn parantamista sekä hoidon ja tuen jatkuvuuden vahvistamista.

Esitämme, että sosiaali- ja terveystalvelujen, perhekeskusten ja kotiin vietävien palvelujen yhteistyölle määritellään selkeät käytännöt. Asiakkaan tunnistettu tuen tarve tulee johtaa oikea-aikaisesti myös käytännön apuun kotona.

Asiakasohjauksella tulee olla ajantasainen tieto hyväksytyistä yksityisistä palveluntuottajista, palvelujen sisällöistä ja saatavuudesta. Yhteydenpitoon tarvitaan nimetyt vastuuhenkilöt ja selkeät toimintatavat.

Digitaaliset ja liikkuvat palvelut ovat tärkeä täydentävä ratkaisu. Niiden rinnalla tulee kuitenkin säilyttää henkilökohtainen asiointi ja konkreettinen kotiin annettava apu niille asiakkaille, joiden tarpeisiin etäpalvelut eivät riitä.

3. Tavoitteet ja toimenpiteet yhteisissä palveluissa.

Tarkastelemme yhteisiä palveluja erityisesti niiden ja kotiin annettavan tuen muodostaman kokonaisuuden näkökulmasta. Sairaalaista, kuntoutuksesta tai muusta erityispalvelusta kotiin siirtyvän asiakkaan tarvitsemat palvelut tulee suunnitella ja varmistaa ennen siirtymistä. Palveluketjussa on määriteltävä vastuut sekä huolehdittava tarpeellisen tiedon välittymisestä asianmukaisesti.

Lastensuojelun palveluja kehitettäessä tulee vahvistaa myös perheen kotiin annettavaa tukea. Oman laitoshoidon lisääminen ei saa syrjäyttää panostuksia varhaiseen apuun ja avohuollon palveluihin.

Yhteisten palvelujen muutoksissa tulee arvioida vaikutukset koko palveluketjuun: miten muutos vaikuttaa kotiin annettavan

avun tarpeeseen, omaisten kuormitukseen ja paikallisten palvelujen saatavuuteen.

4. Sote-järjestämissuunnitelman taloudelliset vaikutukset.

Ymmärrämme hyvinvointialueen talouden tasapainottamisen tarpeen. Säästöjä tulee kuitenkin arvioida pidemmällä aikavälillä ja koko palvelukokonaisuuden näkökulmasta.

Kotiin annettavan tuen vähentämiseen liittyy riski asiakkaiden tilanteiden vaikeutumisesta ja raskaampien palvelujen tarpeen kasvusta. Esitämme, että suunniteltujen säästöjen rinnalla arvioidaan mahdolliset kustannusten siirtymät muihin palveluihin.

Oman ja yksityisen tuotannon kustannuksia tulee verrata samoilla perusteilla. Vertailuun on sisällytettävä välittömän asiakastyön lisäksi johtaminen, hallinto, sijaisjärjestelyt, matka-aika ja muut palvelun toteuttamisen kustannukset. Palvelusetelien arvojen ja ostopalvelujen korvausten tulee mahdollistaa laadukas palvelu, henkilöstön saatavuus sekä toiminta myös pitkien etäisyyksien alueilla.

Ostopalvelujen osuuksia ei tule vähentää yksinomaan prosenttitavoitteiden perusteella. Muutosten tulee perustua osoitettuun kustannusvaikuttavuuteen, riittävään palvelukapasiteettiin ja asiakasvaikutusten arviointiin.

5. Muut kommentit ja näkemykset.

Esitämme säännöllistä yhteistyöfoorumia Pohteen ja yksityisten sosiaalipalveluntuottajien välille. Sen avulla voidaan ennakoida palvelutarpeita, kehittää asiakasohjausta ja valmistella muutoksia yhdessä.

Palvelurakenteen ja mahdollisen lainsäädännön uudistuksista tarvitaan riittävän ajoissa tietoa palvelukuvauksista, henkilöstövaatimuksista, hankintatavoista ja siirtymäajoista. Hankinnoissa tulee mahdollistaa myös pienten ja paikallisten palveluntuottajien osallistuminen.

Suunnitelman seurantaan ehdotamme kotiin vietävien palvelujen aloitusviiveen, myönnettyjen tuntien toteutumisen, työntekijöiden pysyvyyden, asiakkaiden kokeman hyödyn ja omaishoidon vapaiden toteutumisen mittareita.

Tavoitteena tulee olla asiakaslähtöinen palvelukokonaisuus, jossa Pohteen oma tuotanto ja yksityiset palveluntuottajat täydentävät toisiaan. Ratkaisevaa on, että asiakas saa tarvitsemansa avun oikeaan aikaan ja palvelu jatkuu turvallisesti.